

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry toimii Helsingin, Espoon, Kirkkonummen ja Vantaan alueella. Kaupunkien/kuntien järjestämä asumisneuvonta vaihtelee paikkakunnasta riippuen. Järjestöt järjestävät asumiseen liittyvää neuvontaa tietyille kohderyhmille. Kaikissa alueen Ohjaamoissa on tarjolla asumiseen liittyvää neuvontaa nuorille, ja jota myös Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry on toteuttamassa.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

1. Asumisneuvonnan olemassa olevien resurssien varmistaminen ja asumisneuvonnan pitkäjänteinen kehittäminen
2. Asumisneuvonnan kartoittaminen, koordinointi ja laajentaminen

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Nuorisoasuntoliitto NAL ry ja NAL-paikallisyhdistykset, kuten Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry, ovat kehittäneet ja toteuttaneet asumisneuvontaa nuorille jo 20 vuoden ajan.

Nuorisoasuntojen yhteydessä tarjottava asumiseen liittyvä ohjaus sisältää opastusta asumisen kaaren eri vaiheissa erityisesti nuorille, joilla ei ole kokemusta itsenäisestä asumisesta, tai elämän- ja arjenhallintaan liittyviä haasteita. Nuorisoasuntojen yhteydessä toteutettavan asumisneuvonnan ja -ohjauksen avulla tavoitetaan myös nuoria, jotka ovat palvelujen ulkopuolella.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Mielestämme esitysluonnos onnistuisi parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta, etenkin yksityisissä vuokra-asunnoissa asuvien osalta. On kuitenkin tärkeä huomioida myös se, miten erilaisissa asumismuodoissa asuvat ihmiset saavat tiedon asumisneuvontapalveluista. Palveluiden markkinoinnissa ja niistä tiedottamisessa tulisi kiinnittää erityisesti huomiota yksityisissä vuokra-asunnoissa asuviin. Yhteydenoton tulisi olla tasavertaisen helppoa riippumatta siitä, mikä on yhteydenottajan asumismuoto.

Olennaista asumisneuvonnan saatavuuden parantumisessa on kuitenkin se, että olemassa olevat asumisneuvonnan palvelut sekä niiden resurssit säilyvät ja sen lisäksi asumisneuvontaa voidaan laajentaa ja lisätä niin kohderyhmä- kuin toteuttajatasolla.

On erityisen hyvä, että avustus kattaa 80% asumisneuvonnan kustannuksista. Tämä kannustaa sellaisiakin kuntia aloittamaan asumisneuvontatoiminnan, joissa sitä ei ole aikaisemmin ollut. Pidämme tärkeänä, että asumisneuvonnan saatavuus on alueellisesti tasavertaista

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Esitysluonnoksessa on kiinnitetty onnistuneesti erityistä huomiota siihen, että asumisneuvonta laajenisi kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta. Käytännössä onnistuminen riippuu muuan muassa siitä, että olemassa olevat palvelut säilyvät ja sen lisäksi asumisneuvontaa voidaan laajentaa sekä miten asumisneuvonnan palvelut löydetään (ks. edellinen kysymys).

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Esitysluonnoksessa on huomioitu järjestölähtöisen tekemän työn rooli sekä rahoituksen turvaaminen. Järjestöjen tekemä asumista tukeva työ tulee jatkossakin täydentämään kuntien järjestämää asumisneuvontaa.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Esitys mahdollistaa järjestön STEA-rahoitteisen asumista tukevan työn jatkumisen.

Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry:llä on pitkä kokemus nuorten asumisneuvonnasta, ja toivommekin, että erityisosaamista tullaan hyödyntämään alueellisissa asumisen palveluiden verkostoissa.

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

-

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Olisi tärkeää selventää avustusehtoihin, kuinka pitkälle ajalle avustusta voidaan myöntää yksittäiselle toimijalle. Asumisneuvontapalveluiden laajentamiseen, kehittämiseen ja toiminnan vakiinnuttamiseen kuluu useampi vuosi, eikä kaikkea tätä ole realistista toteuttaa esimerkiksi yhden vuoden tukisummalla.

Avustusta pitäisi voida kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Asumisneuvontaan tarvitaan etenkin henkilöstöresurssia myös palvelun vakiinnuttua. Asumisneuvonta on kustannustehokasta, mutta erityisesti yksityisten vuokra-asuntojen osalta häätöjen ennaltaehkäisyllä saavutetut säästöt eivät kohdistu suoraan asumisneuvonnan järjestäjälle vaan jakautuvat laajemmin yhteiskunnan toimintoihin.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

-

Suuronen Marja
Pääkaupunkiseudun Nuorisoasunnot ry